

Examenul național de bacalaureat 2026

Proba E. d)

Psihologie

Varianta 4

Profilul umanist din filiera teoretică, profilul servicii din filiera tehnologică și toate profilurile și specializările din filiera vocațională, cu excepția profilului militar

- **Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă zece puncte din oficiu.**
- **Timpul de lucru efectiv este de trei ore.**

SUBIECTUL I

(30 de puncte)

Pentru fiecare dintre următorii itemi, scrieți, pe foaia de examen, doar cifra corespunzătoare și notați în dreptul ei doar litera asociată răspunsului corect. Este corectă o singură variantă de răspuns.

1. Senzația este o imagine primară pentru că:

- a. semnalizează separat însușirile concrete ale obiectelor și fenomenelor
- b. face parte din prima treaptă a proceselor de cunoaștere
- c. se produce doar în condițiile acțiunii directe a stimulilor asupra analizatorilor
- d. realizează legături informaționale simple cu mediul

2. Durata percepției este corespunzătoare duratei acțiunii stimulului, iar dacă se prelungește după încheierea acțiunii stimulului, atunci apar:

- a. fanteziile
- b. iluziile
- c. halucinațiile
- d. reveriile

3. Deoarece nu presupune acțiunea directă a stimulilor asupra organelor de simț, reprezentarea este considerată o imagine:

- a. simplă
- b. secundară
- c. separată
- d. primară

4. Ideile-forță sau ideile-valoare adânc implantate în structura personalității, puternic trăite afectiv și care impulsionează spre acțiune, se mai numesc:

- a. motive
- b. idealuri
- c. aspirații
- d. convingeri

5. Capacitatea trăirilor afective de a se exterioriza, de a putea fi „văzute” și de ceilalți prin intermediul expresiilor emoționale (de exemplu, mimica, pantomimica, schimbarea vocii și modificările de natură organică sau vegetativă), poartă numele de:

- a. expresivitate
- b. ambivalență
- c. mobilitate
- d. polaritate

6. Stabilitatea atenției se referă la capacitatea unei persoane:

- a. de a desfășura concomitent mai multe activități, cu condiția ca unele să fie automatizate
- b. de a-și menține neîntrerupt atenția orientată asupra aceleiași activități un timp îndelungat
- c. de a-și reorienta intenționat atenția de la un obiect la altul, în funcție de cerințele activității
- d. de a cuprinde simultan, cu același grad de claritate, 5-7 elemente în câmpul atenției sale

7. Una dintre calitățile voinței, și anume promptitudinea deciziei, constă în rapiditatea cu care se deliberează într-o situație complexă și urgentă și se adoptă hotărârea cea mai potrivită; opusul ei (însușirea negativă) se numește:

- a. încăpățănare
- b. perseverență
- c. sugestibilitate
- d. tergiversare

8. Creativitatea emergentă presupune:

- a. exprimarea spontană a persoanei, care nu este interesată de obținerea unor produse noi
- b. obținerea unor produse noi, mai mult sau mai puțin originale
- c. un nivel de originalitate atât de ridicat, încât determină restructurarea unui domeniu
- d. obținerea unor produse noi, prin recombinația unor elemente cunoscute

9. Atunci când copiii învață pentru a-și mulțumi părinții sau pentru a nu pierde aprobarea, dragostea lor, spunem că sunt impulsionați de o motivație:

- a. afectivă
- b. cognitivă
- c. pozitivă
- d. intrinsecă

10. Sentimentele care apar în procesul cunoașterii realității și sunt un factor energizator al acesteia, de exemplu, mirarea, curiozitatea, îndoiala, dragostea de adevăr etc., se numesc:

- a. etice
- b. intelectuale
- c. morale
- d. estetice

SUBIECTUL al II-lea

(30 de puncte)

Se dă următorul text:

În timp ce temperamentul nu implică referire la valoare, caracterul nu poate fi definit numai în sens psihologic, fără referire la valori etice, pentru că relațiile interpersonale sunt pe bază de norme și valori.

- a) Precizați înțelesul a două procese/fenomene psihice la care se face referire în text. **6 puncte**
- b) Menționați trei caracteristici ale unuia dintre procesele/fenomenele psihice din text și precizate la subpunctul a). **6 puncte**
- c) Explicați, în aproximativ o pagină, modul specific în care interacționează procesele/fenomenele psihice vizate de text și precizate la subpunctul a), utilizând termenii în sensul specific psihologiei. **8 puncte**
- d) Ilustrați, printr-un exemplu concret, distributivitatea atenției. **4 puncte**
- e) Argumentați un punct de vedere personal referitor la importanța voinței în procesul dezvoltării personalității. **6 puncte**

SUBIECTUL al III-lea

(30 de puncte)

Citiți, cu atenție, următorul text:

Prințul Carol a fost un copil gingaș; vioiciunea tinerească era atenuată de un anumit calm, care s-a manifestat de timpuriu în felul lui de a fi; delicat la chip și cu un fizic aproape ca de fată, cu păr închis la culoare și ușor ondulat, el s-a bucurat totuși de o sănătate robustă.(...)

Aici, la Münster, s-a manifestat deja independența firii sale și, dublată de o anumită ambiție, dorința ca toate să și le datoreze lui însuși, și nu unor privilegii deținute prin naștere. Faptul de a se număra printre Hohenzollerni l-a umplut totdeauna de o mândrie pe deplin justificată, dar tocmai de aceea voia ca prin forțe proprii și ca urmare a bagajului său de cunoștințe și aptitudini să cucerească locul pe care alți principii îl consideră ca pe ceva ce li se cuvine pur și simplu. Aceasta ne explică multe din mentalitatea tânărului prinț, dar și din evoluția de mai târziu a principelui și regelui, care permanent și-a impus exigențele cele mai înalte și care, în simplitatea lui soldătească, a explicat în repetate rânduri: „Ceea ce poate să facă omul însuși nu se cade să lase a fi făcut de un altul.”

Nu era nevoie să-l avertizeze pe prinț (căpitanul von Hagens) să nu depășească limitele fixate și să se ferească de tentațiile vieții marelui oraș. Afectuos, generos și cu o bogată viață lăuntrică, acesta era modest și reținut în manifestările sale exterioare, dându-i dreptate lui Goethe, care, într-o controversă cu Herder privind scopul educației principilor, făcuse observația că și excesul de bine dăuna (...).

Limpezimea gândirii se împletea cu un tact armonios în abordarea și rezolvarea problemelor pe care viața le pune fiecăruia, celui de pe treapta cea mai înaltă, ca și celui mai umil. La aceasta se adăugau lipsa totală de prejudecăți și înțelegerea pentru greșelile și poticnelile omenești. Om de principii ferme, de la care nu se abătea niciodată, prințul era credincios față de sine însuși și credincios față de alții, nelăsându-se niciodată cuprins de porniri pătimașe, dar impunându-și cu tărie voința atunci când era convins de dreptatea lui.

Mintea sa vioaie, marea lui energie, spiritul întreprinzător mereu proaspăt își puneau scopuri mai înalte. Nicidecum obsedat de himere, nicidecum înclinat spre aventură sau urmărind din cine știe ce motive planuri ambițioase, ci cântărind totul cu calm și seriozitate, el se văzu pus în fața unei misiuni înalte, pe măsura unui om adevărat: să devină un principe autentic și salvator al unui popor până acum împilat, jefuit, parțial disprețuit, să introducă ordine pe acele meleaguri prost gospodărite, să elibereze țara de zgura și presiunea politică, să fie un exemplu luminos pentru locuitorii ei, care au rămas în fond oameni buni, și să-i ducă la acea prosperitate de care se bucură celelalte state civilizate – să creeze ceva solid și temeinic nu numai pentru prezent, ci și pentru viitor!

(Paul Linderbeng, Carol I Regele României)

1. Menționați, conform teoriei lui C. G. Jung, tipul temperamental al lui Carol I. Precizați, din text, două idei/afirmații prin care să justificați răspunsul dat. Punctajul se acordă pentru:
 - a. menționarea tipului temperamental al lui Carol I, conform teoriei lui C.G. Jung **2 puncte**
 - b. precizarea, din text, a oricăror două idei/afirmații prin care se justifică răspunsul dat **4 puncte**
2. Considerați că principele Carol I este o persoană ambițioasă? Precizați, prin apel la text, un motiv prin care să susțineți răspunsul dat. **4 puncte**
3. Textul precizează, cu privire la Carol I, faptul că *permanent și-a impus exigențele cele mai înalte*. Menționați, pe baza textului dat, două motive care susțin această afirmație. **6 puncte**
4. Prezentați, în aproximativ o jumătate de pagină, caracterul lui Carol I conform teoriei lui G.W. Allport, evidențiind o trăsătură cardinală și două trăsături principale ale caracterului acestuia. Punctajul se acordă pentru:
 - a. evidențierea unei trăsături cardinale a caracterului lui Carol I **2 puncte**
 - b. evidențierea oricăror două trăsături principale ale caracterului lui Carol I **4 puncte**
 - c. coerența prezentării **1 punct**
 - d. încadrarea în limita de spațiu precizată **1 punct**
5. Argumentați afirmația potrivit căreia *între aptitudini și trăsăturile de caracter pot exista relații concordante sau discordante*. **6 puncte**